

2. CHARAKTERISTIKA OKRESŮ EUROREGIONU KRUŠNOHOŘÍ

Okres Chomutov

Okres Chomutov leží v západní části euroregionu na úpatí Krušných hor. Západní a jihozápadní část okresu tvoří východní svahy Doupovských hor, směrem severovýchodním se táhne masiv Krušných hor, který zaujímá poměrně velkou část okresu, asi 41 %. Je to druhý největší okres v euroregionu (935 km²), z jehož celkové plochy zaujímá 18 %.

V roce 2002 na tomto území žilo 124 744 obyvatel, což je 14,3 % z celkového počtu obyvatel euroregionu. Okres Chomutov je tedy počtem obyvatel třetím největším okresem v Euroregionu Krušnohoří. V hustotě zalidnění se však svými 133 obyvateli na 1 km² řadí na předposlední místo.

Chomutovsko je známo především jako oblast těžkého průmyslu, energetiky, hutnictví a těžby hnědého uhlí. V jižní části okresu je zastoupeno i zemědělství.

Mezi nejznámější památky patří zámek Klášterec nad Ohří s expozicí porcelánu a zámek Červený Hrádek. Turisty je vyhledávána především městská památková zóna v Chomutově či v Kadani. Na území okresu se nachází přírodní jezero zvané Kamencové, jehož vodní plocha (16,3 ha) je hojně využívána k rekreaci a vodním sportům. Za návštěvu stojí také nedaleký Podkrušnohorský zoopark.

V okrese se nachází 44 obcí, z nichž 15 je členem Euroregionu Krušnohoří.

Okres Louny

Okres Louny se rozprostírá v jižní části euroregionu a svou rozlohou 1 118 km² je největším okresem. Z celkové rozlohy euroregionu zaujímá 21,5 %. V počtu obyvatel se však řadí na poslední místo. V roce 2002 zde žilo 85 830 obyvatel, což je 9,8 % z celkového počtu obyvatel euroregionu. Z výše uvedených údajů vyplývá, že i hustota obyvatel na území lounského okresu 77 osob na km² je nejnižší v rámci celého Euroregionu Krušnohoří.

Z hospodářských aktivit okresu jmenujme hlavně zemědělství specializované na pěstování obilovin, olejnin a produkci masa a vajec. Lounsko je také charakteristické pěstováním chmele, které ovlivnilo okolní krajinu a vtisklo tak tomuto kraji osobitý výraz.

Na území okresu se nacházejí četné přírodní rezervace a chráněná území s bohatou flórou. Některá z nich spadají do chráněné krajinné oblasti České středohoří, která sem svou menší částí zasahuje severně od města Loun.

Mezi významné památky patří kostel sv. Mikuláše, pseudorenesanční radnice a barokní špitál v Lounech. Součástí Okresního muzea v Lounech je archeologický skanzen Březno u Loun.

V okrese se nachází 70 obcí, z nichž 16 je členem Euroregionu Krušnohoří.

Okres Most

Okres Most se rozkládá na 467 km², což je 9 % celkové rozlohy euroregionu a je tak třetím nejmenším okresem. Svými 116 786 obyvateli, kteří tvoří 13,4 % obyvatel euroregionu, je třetím nejhustěji obydleným okresem (250 obyvatel na 1 km²). Leží pod Krušnými horami, na jihu se rozkládá mírně zvlněná Mostecká kotlina, kterou protéká řeka Bílina, ve východním cípu okresu se zvedají kupy Českého středohoří.

Okres Most je znám svojí důlní činností, především povrchovým dobýváním hnědého uhlí a značně rozsáhlým chemickým průmyslem. Mnohaletá intenzivní těžba a rozvoj energetiky měly za následek nepříznivý vliv na životní prostředí a zcela ovlivnily vzhled okolní krajiny.

Mezi nejznámější památky patří přesunutý gotický děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie, v jehož suterénu se nachází expozice Státní galerie výtvarného umění. Turisticky zajímavý je i areál hradu Hněvín z 19. a 20. století s pěknou vyhlídkou. Chloubou města a širokého okolí je autodrom a hipodrom, kde se v roce 1997 konaly první dostihy.

V okrese se nachází 26 obcí, z nichž 17 je členem Euroregionu Krušnohoří.

Okres Teplice

Okres Teplice se rozkládá v severovýchodní části euroregionu na 469 km², z jeho celkové rozlohy zaujímá 9 %. V roce 2002 žilo na tomto území 126 635 obyvatel a jejich hustota na 1 km² dosáhla hodnoty 270. Počtem obyvatel i hustotou obyvatelstva se teplický okres řadí na druhé místo v euroregionu.

Území okresu je velmi členité a je z jedné čtvrtiny pokryto Krušnými horami o průměrné výšce 570 m n. m. Na jihovýchodní straně zasahuje do okresu část Českého středohoří s typickými homolovitými kopci. Mezi oběma horskými útvary se rozkládá nízko položená pánev, kudy protéká řeka Bílina.

Z průmyslových oborů je významně zastoupen sklářský průmysl. Teplický okres proslavilo též lázeňství. Léčivé prameny se využívaly již v minulosti a dodnes jsou známé po celém světě. Velkou tradici zde má kutura, která k životu v lázeňských městech neodmyslitelně patří. Mezi nejznámější historické a kulturní památky patří Duchcovský zámek z roku 1570, proslulý působností G. Casanovy nebo Osecký klášter z 12. století.

V okrese se nachází 34 obcí, z nichž 8 je členem Euroregionu Krušnohoří.

Okres Annaberg

Okres Annaberg se nachází v západní části euroregionu na ploše 438 km², což je 8,4 % z celkové plochy Euroregionu Krušnohoří. V roce 2002 na tomto území žilo 86 285 obyvatel a okres Annaberg se tak na celkovém počtu obyvatel euroregionu podílel 9,9 %. Svoji rozlohou i počtem obyvatel je druhým nejmenším okresem v euroregionu.

Na území okresu převládá středně vysoká krajina, částečně sem zasahuje přírodní park Erzgebirge/Vogtland. První zmínky o osídlení této oblasti pocházejí z období 12. a 13. století.

Oblast je poznamenána těžbou uhlí, ale rozvíjely se zde i obory jako je řezbářství a soustružnictví. V současné době je okres Annaberg průmyslovou oblastí se zastoupením různých oborů zpracovávajících dřevo a kovy. V okrese se nachází několik muzeí, např. Muzeum matematika Adama Riese nebo Krušnohorské muzeum v Annabergu – Buchholzi, které svými sbírkami od roku 1887 dokumentuje život lidí, kulturu, umění, zbrojářství a hornictví v dané oblasti. V okrese Annaberg mohou turisté navštívit několik hornických skanzenů a historických památek hornické doby.

Okres Freiberg

Okres Freiberg se rozkládá v severovýchodní části euroregionu a svou rozlohou (914 km²) je třetím největším okresem v euroregionu, z jehož celkové plochy zaujímá 17,6 %. Je to také okres s největším počtem obyvatel, k 31. 12. 2002 jich zde žilo 149 804, což je 17,1 % z celkového počtu obyvatel euroregionu.

Krajina je zde typická pro Krušnohoří a charakterizují ji rozsáhlé lesy, pohoří, přehrady a malebná údolí řek. Oblast se vyznačuje značným výškovým rozdílem, severní část okresu je položena v nadmořské výšce okolo 200 m n. m., kdežto v jižní části se pohoří Krušných hor vypíná až do 800 m n. m.

Mezi významná hospodářská odvětví okresu patří například výzkum a vývoj, mikroelektronika a elektronika, strojírenství, potravinářství, sklářství a keramika. Okres Freiberg je nejen průmyslovou oblastí, ale také oblastí s bohatou kulturou. Nachází se zde řada klasických muzeí, muzeí v přírodě, knihoven a kulturních zařízení včetně divadla.

Okres Mittleres Erzgebirge

Okres Mittleres Erzgebirge leží uprostřed německé části Euroregionu Krušnohoří mezi okresy Annaberg a Freiberg, jeho rozloha činí 595 km², což je 11,4 % z celkové plochy euroregionu. V roce 2002 žilo v této oblasti 92 417 obyvatel a na celkovém počtu obyvatel euroregionu se okres podílel 10,6 %. Svoji rozlohou i počtem obyvatel patří mezi středně velké okresy euroregionu. Území okresu nepatří mezi hustě obydlené oblasti, v roce 2002 činila hustota obyvatelstva 155 osob na 1 km².

Střední Krušnohoří je především půvabná krajina s rozlehlými lesy a hluboce vrytými údolními řek, jako je údolí řeky Zschochau. Je to oblast turisticky velmi zajímavá nejen svou malebnou krajinou, ale také četnými hrady a zámky. V Seifenu, Olbernhau, Grünhainichenu a v dalších obcích je možno v otevřených dílnách obdivovat vznikající krušnohorské dřevěné umělecké předměty. Turisté mohou na hornických naučných

stezkách navštívit řadu muzeí a hornických skanzenů. Z průmyslových zón uvádíme významné zóny Am Federwerk v Marienbergu, Olbernhau a zónu Heizenbank.

Okres Stollberg

Okres Stollberg se nachází v severozápadní části euroregionu a svou rozlohou 266 km² je nejmenším okresem euroregionu. Z jeho celkové plochy zaujímá pouhých 5,1 %, zato patří svými 346 obyvateli na 1 km² mezi nejhustěji obydlené okresy. K 31. 12. 2002 zde žilo 92 167 obyvatel, což je 10,5 % z celkového počtu obyvatel euroregionu.

Je to okres, kde se po desetiletí udržovala tradiční kultura a umění. Místní obyvatelstvo se může pochlubit péčí o své nářečí a nepřebernou pokladnicí lidových písní. V tomto regionu jsou dodnes udržovány krušnohorské zvyky a obyčeje jako je např. paličkování, řezbářství a soustružení dřeva.

Hlavním kulturním památkem a svědectvím z doby dobývání černého uhlí je Bergbaumuseum Oelsnitz - Hornické muzeum. Mezi další zajímavosti patří např. technické muzeum Papiermühle v Niederzönitz a Vlastivědné muzeum Knochenstampfe v Dorfchemnitz. V okrese se nachází i mnoho dalších muzeí a turistických zajímavostí jako jsou předváděcí dílny či naučné stezky.